

Színház a világhálón

A színházakat ért tavaszi sokk után az őszi reményeiket összetörte a járvány súlyosbodása. A nézők nélkül maradt színházaknak ki kellett találniuk valamit a működőképességük és a közönségük megtartására. Ehhez nyújtott lehetőséget a streaming, alkalmazása azonban felkészületlenül érte a színházakat. Négy színház számol be arról, hogyan sikerült a műszaki feltételeket mégis megteremteni.

Streamhelyzet

a Budapesti Operettszínházban

A vírushelyzet miatti színházi zárlat jelentős lendületet adott ahhoz, hogy kialakítsuk a videoközvetítés rendszerét. Az előadások járványügyi szüneteltetésének bejelentését követően hamar megszületett a döntés, hogy megkezdjük az előadások internetes közvetítését.

Az eszközpark persze nem állt rendelkezésre. Így minden alkalommal egy profi filmes stábnak adtunk megbízást, hogy az előadásainkat eljuttassuk a nézőkhöz. A jegyeket a jegy.hu oldalon lehet megvásárolni, és az adott előadásokat mintegy műsorszérien, igény szerint (on demand) jelleggel biztosítjuk.

Eközben elkezdtük kiépíteni a saját technikai rendszerünket is. Az optikai hálózat egy része már rendelkezésre állt, hiszen számos projektoros vetítési pozíciót használunk az előadásaink során. Kialakítottunk egy video- és archiválóstúdiót, és kamerákat vásároltunk. Hosszú távra építkezünk, és úgy tervezzük kialakítani a berendezéseket, hogy amennyiben a közönség (reméljük, rövidesen) visszatérhet a nézőtérre, a streamelési rendszer akkor is teljesen működőképes legyen.

Ez a kamerapozíciók szempontjából nagyon lényeges. Elsősorban távirányítható, robotizált kamerákkal fogunk dolgozni, melyek a nézőtér

úgy lesznek elhelyezve, hogy a nézőket telt házas előadás esetén sem zavarják, mégis a legjobb minőségű képeket vegyék fel. Csak két operatőr által kezelt kamera fog működni, szintén a nézők zavarása nélkül. A robotkamerák irányítása pedig részben előre programozva, részben a stúdióból, távirányítással történik majd.

Úgy látjuk, a nézők és a streamelés egy időben történő megjelenése meg fog maradni. A nézői reakciók alapján úgy véljük, hogy a vírushelyzet múltával néhány hónap alatt visszaállhat a 2019-es színház-látogatottsági trend, ami az Operettszínház esetében a legtöbbször telt házat jelent.

A szomorú karácsonyi időszak: este 7 óra, bezárt főbejárát. A streaming reklámfilmjét vetítjük a Kálmán Imre Teátrum ajtóiban

▶ A stream viszont nem szűkíti az élő közönséget, sőt, inkább növeli, hiszen új célcsoportokat is megszólít. A színházba járás élményét a nézők számára természetesen nem pótolja a stream. Mindamelllett teljesen új élményt jelent a színpad közeli gesztusa, melyet csak a kamerán keresztül lehet így megélni, olyan minőségben, mint egy filmben. Véleményünk szerint a nézők visszatérése után is lesz igény a streamre. A két kommunikációs forma együtt is létezni fog.

Egyelőre az adott időpontban történő adást preferáljuk (on demand), és nem az élő közvetítést (live stream). Ennek oka, hogy a lehető legmagasabb minőségre törekszünk, és így tudjuk tökéletesre alakítani az egyébként is nagyon magas

A zenekar biztonságos nézőtéri elhelyezése még látványos is

A János vitéz a fényszabályzótól nézve, referenciamonitor, színházi videorendszer, élő kép

színvonalú előadások kép- és hangélményét. 6-8 kamerával dolgozunk, ebből 2 mozgó (Jimmy jib és fahrt). A rögzítés a mi rendszerünkkel 4K minőségű lesz majd, addig is a jelenlegi adás sztereó és full HD-minőségű.

Az előadások világítását minden esetben átdolgozzuk, hogy a filmes koncepcióhoz is tökéletes legyen. A filmes és a színházi világítás ugyanis meglehetősen különbözik egymástól. Az átalakításhoz kamerát és monitort is használunk.

Szerencsére a hanggal nem szokott gond lenni, mivel az eddigiekben megszokott volt, hogy akár 130 mikroporatos és zenekari csatornát kezeljünk egyszerre, élőben.

A pandémia miatt a nézőtér első hat sorát kiszereztük, és a helyére ültettük a zenekart. Ez három szempontból is hasznos:

- ▶ Vírusvédelem: 1,5 m² helyett közel 4 m² áll egy zenész rendelkezésére, valamint plexiparavánokat állítottunk fel közöttük.
- ▶ Stúdióminőség: jobban hangosítható a kicsit széjjelebb ültetett zenekar. A PA-t persze ki kellett kapcsolni, és így elég érdekes a zenei élő hatás a nézőtérben – viszont a felvétel számít. A rögzítés egy hangszigetelt helyiségben zajlik.
- ▶ A látvány szempontjából egészen különleges, minden előadás egy kicsit gálaszerű is, ahogy a nézőtérben láthatóvá válik a zenekar.

Nálunk a tökéletes minőség az első, mind látványban, mind hangzásban. Zenés színház vagyunk, koncertszintű zenei élményt kell adnunk. A kamerában minden apró hiba meglátszik a díszleten, de a bútorok, kellékek, jelmezek és a smink is hiba nélkül kerülhet csak színpadra.

A nézők oldaláról tekintve a filmek megnézése, a regisztráció, bejelentkezés első nekifutásra bonyolultnak tűnhet, de másodikkra általában már nem az, és bármilyen gond esetén segítőkész ügyfélszolgálat áll a nézők rendelkezésére.

A streamelést 2020. november 13-án kezdtük az első felvétel elkészítésével, azóta 11 előadást láthattak a nézők számos alkalommal. A felvétel-rendező Komlós András, fővilágosítónk Dreiszker József, vezető hangmérnökünk Sándi Balázs. Mellettük természetesen az egész műszaki csapatnak magas szinten kell együttműködni, hogy a művészek által nyújtott élményt a nézők hibátlanul láthassák az otthonukban.

Somfai Péter

műszaki igazgató
Budapesti Operettszínház

Monitorok uralják a nézőteret